

Seat No. : _____

LF-123

April-2014

B.A. Sem.-VI

CC-313 : Sanskrit

अन्नम्भट्टस्य तर्कसङ्ग्रहः

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) प्रश्नपत्रमां छपायेलो प्रश्नक्रमांक ज उत्तरवडीमां लखवो.

Instructions : Write the question number as printed in the question paper.

(2) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

Figure to the right indicate full marks.

1. (a) बालानां सुखबोधाय क्रियते तर्कसंग्रहः । – समजावो. 7

बालानां सुखबोधाय क्रियते तर्कसंग्रहः । – Explain.

अथवा/OR

‘अभाव’ना प्रकारो उदाहरण सहित समजावो.

Explain the types of ‘अभाव’ with examples.

(b) ‘प्रत्यक्ष’नुं लक्षण आपी तेना प्रकारो समजावो. 7

Give the definition of ‘प्रत्यक्ष’ and explain its types.

अथवा/OR

‘संस्कारस्त्रिविधः ।’ – उदाहरण सहित समजावो.

Explain ‘संस्कारस्त्रिविधः’ with examples.

2. (a) ‘अनुमान’नुं लक्षण आपी, तेना प्रकारो समजावो. 7

Give the definition of ‘अनुमान’ and explain its types.

अथवा/OR

उपमितिकरणम् उपमानम् । – समजावो.

उपमितिकरणम् उपमानम् । – Explain.

(b) 'सव्यभिचार हेत्वाभास'नुं लक्षणा आपी तेना प्रकारो दृष्टांत सहित समजावो.

7

Give the definition of 'सव्यभिचारः हेत्वाभासः' and explain its types with examples.

अथवा/OR

'असिद्धः त्रिविधः ।' – समजावो.

'असिद्धः त्रिविधः ।' – Explain.

3. नीचेनामांथी कोईपण यारनी समजूती आपो :

16

Explain any **four** of the following :

- (1) गन्धवती पृथिवी ।
- (2) चलनात्मकं कर्म ।
- (3) सर्वव्यवहारहेतुबुद्धिर्ज्ञानम् ।
- (4) असाधारणं कारणं करणम् ।
- (5) पञ्चावयवाः ।
- (6) आप्तवाक्यं शब्दः ।
- (7) साध्याभावव्याप्तो हेतुर्विरुद्धः ।

4. नीचेनामांथी कोईपण छ प्रश्नोनां जवाब अक-बे वाक्यमां आपो :

12

Answer any **six** of the following in **one** or **two** sentences :

- (1) जलनुं लक्षणा अने तेना प्रकारो लपो.
Give the definition of 'जल' and write only its types.
- (2) वायुनुं लक्षणा अने तेना मात्र प्रकारो लपो.
Give the definition of 'वायुः' and write only its types.
- (3) 'रसनाग्राह्यो गुणो रसः ।' – टूंकमां समजावो.
'रसनाग्राह्यो गुणो रसः ।' – explain in brief.
- (4) 'अपेक्षाबुद्धि' अटले शुं ?
What is 'अपेक्षाबुद्धिः' ?
- (5) 'लिंगपरामर्श' अटले शुं ?
What is 'लिंगपरामर्शः' ?
- (6) पक्ष-सपक्ष-विपक्षने समजावो.
Explain 'पक्ष-सपक्ष-विपक्षाः'.
- (7) 'न्याय' शब्दनो अर्थ जणावी, तेना प्रणेतानुं नाम लपो.
Give the meaning of 'न्याय' and write the name of its Pioneer.
- (8) 'न्याय' अने 'वैशेषिक' दर्शननी बे समानताओ लपो.
Write two similarities of 'न्याय' and 'वैशेषिक'.

5. (a) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

Fill in the blanks with appropriate words given in bracket :

- (1) उष्णस्पर्शवत् _____ । (तेजः, वायुः)
- (2) शब्दगुणम् _____ । (श्रोत्रः, आकाशम्)
- (3) सर्वेषाम् _____ वेदनीयं सुखम् । (अनुकूलतया, प्रतिकूलतया)
- (4) विहितकर्मजन्यो _____ । (धर्मः, अधर्मः)
- (5) स्मृतिरपि _____ । (द्विविधा, त्रिविधा)
- (6) _____ ईश्वरोक्तत्वात् सर्वमेव प्रमाणम् । (वैदिकं, लौकिकं)
- (7) अर्थाबाधो _____ । (सन्निधिः, योग्यता)

(b) જોડકાં જોડો :

7

Match the following :

(1) सप्त	(a) प्रागभावप्रतियोगि ।
(2) नवैव	(b) आत्मा ।
(3) गुणाः	(c) द्विविधम् ।
(4) सामान्यम्	(d) एक एव ।
(5) समवायः	(e) द्रव्याणि ।
(6) ज्ञानाधिकरणम्	(f) पदार्थाः ।
(7) कार्यं	(g) चतुर्विंशतिः ।
-

